

Цијене пољопривредних производа

Референтни метаподаци према Euro SDMX структури метаподатака (ESMS)
Републички завод за статистику Републике Српске

- [1. Контакт](#)
- [2. Ажурирање метаподатака](#)
- [3. Презентација статистике](#)
- [4. Јединица мјере](#)
- [5. Референтни период](#)
- [6. Институционални мандат \(овлашћење\)](#)
- [7. Повјерљивост](#)
- [8. Политика објављивања података](#)
- [9. Учесталост дисеминације](#)
- [10. Доступност и разумљивост](#)
- [11. Управљање квалитетом](#)
- [12. Релевантност](#)
- [13. Тачност и поузданост](#)
- [14. Правовременост и тачност објављивања](#)
- [15. Усклађеност и упоредивост](#)
- [16. Трошкови и оптерећеност](#)
- [17. Ревизија података](#)
- [18. Статистичка обрада](#)
- [19. Коментар](#)

1. Контакт

1.1.	Надлежна институција	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ, РЕПУБЛИКА СРПСКА
1.2.	Надлежна организациона јединица	Сектор економских статистика - Одјељење производних статистика
1.3.	Контакт особа	Нада Шобот
1.4.	Функција контакт особе	Виши стручни сарадник за статистику пољопривреде
1.5.	Поштанска адреса контакта	Владике Платона бб, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина
1.6.	Е-mail адреса контакта	nada.sobot@rzs.rs.ba
1.7.	Број телефона	+387 51 332 734
1.8.	Број факса	+387 51 332 750

2. Ажурирање метаподатака

2.1.	Датум посљедње потврде валидности метаподатака	15.08.2024.
2.2.	Датум посљедње објаве метаподатака	19.08.2024.
2.3.	Датум посљедњег ажурирања метаподатака	15.08.2024.

3. Презентација статистике

3.1. Опис података

Намјена статистичких активности које се проводе у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа јесте да обезбиједи податке о количинама, вриједностима и просјечним цијенама по којима се пољопривредни производи купују и продају.

Прикупљени подаци обезбјеђују мјесечне податке о укупном обиму и структури продаје пољопривредних производа на пијацама и тромјесечне податке о промету пољопривредних производа (количинама, вриједностима и просјечним цијенама) између произвођача и купаца за ниво Републике Српске.

Просјечне цијене пољопривредних производа, добијене кроз ова статистичка истраживања, служе као основ за рачунање тромјесечних индекса цијена пољопривредних производа, апсолутних цијена и економских рачуна за пољопривреду.

3.2. Систем класификација

Класификација дјелатности КД БиХ 2010, која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2.

3.3. Обухваћени сектор

Пољопривреда.

3.4. Статистички концепти и дефиниције

Пијаца је посебно организовано и уређено мјесто на којем се на уобичајен начин, и у складу са законским прописима, обавља промет на мало пољопривредних, прехранбених и других производа непосредно између произвођача и потрошача.

Продаја пољопривредних производа на пијацама подразумијева продају пољопривредних производа коју власници породичних пољопривредних газдинстава – произвођачи врше непосредно крајњим потрошачима на организованим пијацама.

Откуп од породичних пољопривредних газдинстава обухвата производе пољопривреде непосредно откупљене или преузете од породичних пољопривредних газдинстава за даљу прераду или продају.

Вриједност откупљених производа је вриједност коју породична пољопривредна газдинства добију продајом својих производа пословним субјектима.

Продаја пољопривредних производа обухвата продају из властите производње пословних субјеката који обављају пољопривредну дјелатност.

Вриједност продатих производа је вриједност коју пословни субјекти добију за продају пољопривредних производа из сопствене производње.

Просјечна цијена произвођача обухвата просјечну вриједност по јединици мјере из које су искључене субвенције, премије, регреси те ПДВ.

Базна година је година чији се подаци користе као база за израчунавање индекса цијена за наредни период, односно година у којој је просјечан индекс цијена једак 100. У праћењу цијена пољопривредних производа базна година се завршава на „0“ или „5“.

Базне цијене су просјечне годишње цијене пољопривредних производа у базној години.

Пондер представља учешће вриједности продаје сваког пољопривредног производа у укупној продаји пољопривредних производа на тржишту у базној години.

3.5. Статистичка јединица

За статистичке активности које се проводе у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа, извјештајне јединице су уједно и јединице посматрања. Извјештајне јединице за прикупљање мјесечних података о промету пољопривредних производа на пијацама су пословни субјекти регистровани на територији Републике Српске који пружају услуге коришћења продајног простора пијаце и друге пијачне услуге, а за прикупљање података о количинама, вриједностима и просјечним цијенама откупљених и продатих пољопривредних производа су пословни субјекти који се баве откупом пољопривредних производа од породичних пољопривредних газдинстава и продајом властитих пољопривредних производа.

3.6. Статистичка популација

За статистичке активности које се проводе у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа, извјештајне јединице су уједно и јединице посматрања.

3.7. Референтно географско подручје

Република Српска

3.8. Временска покривеност

Упоредива серија података о промету пољопривредних производа на пијацама на мјесечном нивоу је доступна од 2004. године.

Подаци о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава и продаји пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката на годишњем нивоу су доступни од 2003. године, а од 2009. године и на тромјесечном нивоу.

Упоредива серија података о индексима цијена у пољопривреди је доступна од 2006. године.

3.9. Базни период

Базни период је 2020. година.

4. Јединица мјере

Индекси, количина, вриједност, просјечна цијена - КМ.

5. Референтни период

Референтни период за "Истраживање о промету пољопривредних производа на пијацама" је мјесец, а за "Истраживање о откупу производа пољопривреде", "Истраживање о продаји пољопривредних производа сопствене производње" и "Индексе цијена у пољопривреди" је тромјесечје.

6. Институционални мандат (овлашћење)

6.1. Правни акти и други споразуми

Статистичке активности у области Статистике цијена пољопривредних производа проводе се на основу Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03), Статистичког програма Републике Српске за период 2022 - 2025. године (Одлука Народне скупштине о усвајању бр. 04/1-012-2-3176/21, објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“, број 102/21) и важећег годишњег Плана рада Републичког завода за статистику.

6.2. Размјена података

Подаци за ниво Републике Српске достављају се Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за агрегирање података за ниво БиХ и извјештавање Статистичке канцеларије Европске Уније, Еуростат-а.

7. Повјерљивост

7.1. Политика повјерљивости

Подаци који се прикупљају за потребе Статистике цијена у пољопривреди користе се искључиво у статистичке сврхе.

Повјерљивост података и заштита личних података загарантована је члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити

повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр. 49/06).“

7.2. Повјерљивост - поступање с подацима

Подаци који се прикупљају путем Извјештаја о промету пољопривредних производа на пијацама, као и путем Извјештаја о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава и продаји пољопривредних производа сопствене производње, користе се искључиво у статистичке сврхе.

Подаци који се публикују су агрегирани и односе се на ниво Републике Српске.

8. Политика објављивања података

8.1. Календар објављивања

Подаци се публикују у складу са унапријед утврђеним календаром публикавања.

8.2. Приступ календару објављивања

http://www.rzs.rs.ba/publications/?left_mi=15&add=15

8.3. Приступ корисника

Сви корисници имају право приступа подацима и информацијама у исто вријеме и на исти начин.

9. Учесталост дисеминације

Подаци о вриједности продаје пољопривредних производа на пијацама се дисеминирају мјесечно. Подаци о откупу и продаји пољопривредних производа, као и индексима цијена у пољопривреди се дисеминирају тромјесечно.

10. Доступност и разумљивост

10.1. Саопштења

Саопштења:

- Мјесечно саопштење „[Вриједност пољопривредних производа продатих на зеленим пијацама](#)“;
- Тромјесечно саопштење „[Откуп и продаја производа пољопривреде, шумарства и рибарства](#)“;
- Тромјесечно саопштење „[Индекси цијена у пољопривреди](#)“

10.2. Публикације

- „[Мјесечни статистички преглед](#)“ у дијелу који се односи на пољопривреду;
- „[Економски рачуни и цијене за пољопривреду](#)“ – статистички билтен;
- „[Статистички годишњак Републике Српске](#)“, у дијелу који се односи на пољопривреду;
- „[Ово је Република Српска](#)“, у дијелу који се односи на пољопривреду.

10.3. Онлајн база података

Он-лајн база података о Статистици цијена у пољопривреди је доступна на страници Завода: <http://www3.rzs.rs.ba:8080/rzs/faces/indicators.xhtml>

10.4. Приступ микроподацима

Нису доступни микроподаци.

10.5. Остало

Подаци се дисеминирају на писане захтјеве корисника према њиховој спецификацији.

10.6. Методолошка документација

За прикупљање података за Статистику цијена у пољопривреди користе се обрасци Мјесечни извјештаји о промету пољопривредних производа на пијацама ТРГ-13, Тромјесечни извјештај о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава ТРГ-31 и Тромјесечни извјештај о продаји пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката ПО-ТРГ-33, који су објављени на интернет страници Републичког завода за статистику:

https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/obrasci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_TRG13.pdf

https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/obrasci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_TRG31.pdf

https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/obrasci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_PO_TRG33.pdf

За попуњавање података путем ових статистичких активности користе се упутства за попуњавање упитника која су дата на самим обрасцима, а која су објављена на интернет страници Републичког завода за статистику.

Методолошка објашњења за сва истраживања из области Статистике цијена пољопривредних производа су такође доступна на званичној интернет страници Завода:

https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/TRG_13_metodologija_2023.pdf

https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/TRG_31_metodologija_2022.pdf

https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/TRG_33_metodologija_2022.pdf

https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/Indeksi_cijena_u_poljoprivredi_Metodologija_2023.pdf

10.7. Документација о квалитету

Извјештај о квалитету доступан је на сајту Завода.

https://www.rzs.rs.ba/front/category/340/371/?left_mi=284&add=284#poljoprivreda

11. Управљање квалитетом

11.1. Осигурање квалитета

За обезбјеђење квалитета статистичких података и очување повјерења јавности у податке Закон о статистици Републике Српске (члан 17, став 1), у организацији и производњи статистике у Републици Српској прописује примјену принципа непристрасности, поузданости, транспарентности, правовремености, професионалне независности и статистичке повјерљивости. Републички завод за статистику Републике Српске слиједи препоруке о организацији и управљању квалитетом дате у Кодексу праксе европске статистике (CoP), а управљање укупним квалитетом засновано је на примјени Заједничког оквира процјене (CAF - Common Assessment Framework).

11.2. Оцјена квалитета

Завршна фаза статистичке активности је укупна евалуација за коју се користе информације из свих процеса, од дизајнирања инструмената истраживања и прикупљања података до објављивања података и повратних информација од корисника. Ове информације користе се за израду извјештаја о квалитету који садржи опис свих процеса статистичке активности и наводи предности и недостатке везане за квалитет као и индикаторе квалитета.

12. Релевантност

12.1. Потребне корисника

Подаци о количинама, вриједностима и просјечним цијенама пољопривредних производа по којима се купују и продају на тржишту, као и индексима цијена у пољопривреди се достављају Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за компилирање података за ниво БиХ.

Главни корисници података Статистике цијена пољопривредних производа су Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Министарство спољне трговине и економских односа БиХ, Институт за економику пољопривреде, Привредна комора Републике Српске, органи локалне самоуправе, разне истраживачке и образовне установе, медији, правна лица и индивидуални истраживачи.

Статистике националних рачуна и Статистике економских рачуна за пољопривреду су интерни корисници резултата истраживања из области Статистике цијена пољопривредних производа.

12.2. Задовољство корисника

Задовољство корисника статистичким подацима мјери се Анкетом о задовољству корисника података Републичког завода за статистику РС. [Резултати посљедње проведене анкете](#) доступни су на интернет страници Завода, у оквиру секције Квалитет у статистици.

Не обавља се посебно мјерење задовољства корисника података статистике цијена пољопривредних производа.

12.3. Комплетност података

Стопа расположивих статистика (стопа комплетности података) је однос између расположивих статистика и статистика захтјеваних (прописаних) уредбама и регулативама (овдје се прије свега мисли на уредбе и регулативе Европске Комисије и осталих релевантних међународних организација).

С обзиром да цијене и индекси цијена пољопривредних производа представљају улазне податке за економске рачуне у пољопривреди, методолошке основе су дате у приручнику „Економски рачуни за пољопривреду и шумарство ЕАА/ЕАФ 97“, „Уредби ЕУ број 138/2004 Европског парламента и савјета од 5. децембра 2003. године о Економским рачунима за пољопривреду у Европској Унији и „Приручнику ЕУ за статистику цијена пољопривредних производа“. Досљедном примјеном ових методологија обезбјеђују се подаци који су у потпуности упоредиви са земљама чланицама ЕУ.

13. Тачност и поузданост

13.1. Укупна тачност

Тачност података провјерава се примјеном прописане методологије, контролом грешака мјерења, као и упоређивањем података из прошлог периода и додатним анализама.

13.2. Узорачка грешка

Будући да се постојеће статистичке активности у области Статистике цијена пољопривредних производа заснивају на пуном обухвату јединица посматрања, грешке узорковања по методологији израчунавања узорачких грешака није примјениво.

13.3. Неузорачка грешка

Адресар пословних субјеката који су обухваћени статистичким активностима у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа се формира на основу података из Статистичког пословног регистра, као и евиденције Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске.

Грешке обухвата су могуће у случају изостављања јединица посматрања које нису регистроване за дјелатност пољопривреде у оквиру Статистичког пословног регистра, и истовремено нису укључене у евиденцију Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске.

14. Правовременост и тачност објављивања

14.1. Правовременост

Подаци о вриједности продаје пољопривредних производа на пијацама се објављују као коначни 30 дана по истеку посматраног периода. Подаци о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава и продаји пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката се објављују као коначни 50 дана по истеку посматраног периода. Индекси цијена у пољопривреди се објављују као коначни 55 дана по истеку тромјесечја на које се односи.

14.2. Тачност објављивања

Мјесечни подаци о вриједности продаје пољопривредних производа на пијацама се објављују као коначни подаци на планирани дан публикавања, у складу са Календаром публикавања. Тромјесечни подаци о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава и продаји пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката, као и индекси цијена у пољопривреди се објављују као коначни подаци на планирани дан публикавања, у складу са Календаром публикавања. Стопа тачности објављивања података за 2023. годину износи 100%.

15. Усклађеност и упоредивост

15.1. Географска упоредивост

Расположиви подаци Статистике цијена пољопривредних производа упоредиви су са подацима чланица Европског статистичког система.

15.2. Временска упоредивост

Упоредива серија података о промету пољопривредних производа на пијацама на мјесечном нивоу је доступна од 2004. године.

Подаци о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава и продаји пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката на годишњем нивоу су доступни од 2003. године, а од 2009. године и на тромјесечном нивоу.

Упоредива серија података о индексима цијена у пољопривреди је доступна од 2006. године.

15.3. Усклађеност између домена

Нема других истраживања са којим би се вршило поређење.

15.4. Интерна усклађеност

Подаци су интерно усклађени.

16. Трошкови и оптерећеност

Нису расположиви подаци о трошковима Републичког завода за статистику Републике Српске за реализацију статистичких истраживања у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа. Оптерећеност је различита код појединих извјештајних јединица. Неке извјештајне јединице попуњавају већи дио упитника, а неке само поједине варијабле. Оптерећеност посматране јединице такође зависи и од периода године, јер се посматране јединице баве различитим облицима пољопривредне производње и располажу подацима само у одређеним периодима године.

Просјечно вријеме потребно за попуњавање Мјесечног извјештаја о промету пољопривредних производа на пијацама ТРГ-13 је 42 минуте, а за попуњавање Тромјесечног извјештаја о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава ТРГ-31 и Тромјесечног извјештаја о продаји пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката ПО-ТРГ-33 је 23 минуте.

Подаци прикупљени овим истраживањима служе као основ за рачунање индекса цијена пољопривредних производа и апсолутних цијена у пољопривреди, тако да даваоци података нису додатно оптерећени.

17. Ревизија података

17.1. Политика ревизије података

Не постоји општа политика ревизије података, а корисници се обавјештавају о спроведеним ревизијама података у форми краћих информација, која се објављују у статистичким саопштењима и другим публикацијама.

17.2. Пракса ревизије података

Није планирана и није спроведена ревизија.

18. Статистичка обрада

18.1. Извор података

Подаци о промету пољопривредних производа на пијацама, те откупу и продаји пољопривредних производа, прикупљају се на традиционалан начин (путем мјесечних и тромјесечних образаца).

Подаци прикупљени за ова истраживања служе као основ за рачунање индекса цијена пољопривредних производа и апсолутних цијена у пољопривреди.

18.2. Учесталост прикупљања података

Извјештаји о промету пољопривредних производа на пијацама се прикупљају мјесечно, а о откупу и продаји пољопривредних производа тромјесечно. Прикупљени подаци се затим користе за рачунање индекса цијена у пољопривреди.

18.3. Прикупљање података

Мјесечни подаци о промету пољопривредних производа на пијацама (Образац ТРГ-13) се прикупљају на традиционалан начин (путем образаца) од свих пословних субјеката регистрованих за пружање услуге коришћења продајног простора пијаце и друге пијачне услуге на територији Републике Српске. Пословни субјекти су дужни да доставе мјесечне извјештаје Републичком заводу за статистику (подручном одјељењу) до 05. у мјесецу за претходни мјесец.

Тромјесечни подаци о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава (Образац ТРГ – 31) и продаји пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката (Образац ПО-ТРГ 33) се, такође, прикупљају на традиционалан начин (путем образаца) од свих пословних субјеката регистрованих за обављање пољопривредне дјелатности на територији Републике Српске. Пословни субјекти су дужни да доставе тромјесечне извјештаје Републичком заводу за статистику (подручном одјељењу) 15 дана по истеку тромјесечја.

За рачунање индекса цијена у пољопривреди користе се подаци прикупљени путем извјештаја о промету пољопривредних производа на пијацама, извјештаја о откупу пољопривредних производа од породичних пољопривредних газдинстава и продаји пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката и њихових дијелова.

18.4. Валидација података

Подаци о промету пољопривредних производа на пијацама, односно количинама, вриједностима и просјечним цијенама, се пореде са вриједностима у претходном мјесецу и вриједностима у истом мјесецу претходне године. Свако веће одступање контролише се телефонским контактом са извјештајном јединицом. У апликацију за унос података уграђене су контроле које онемогућавају да се у базу унесе рачунски и логички неисправни подаци.

Подаци о вриједностима по којима су откупљени и продати производи пољопривреде, пореде се са вриједностима за исти период претходне године, као и са подацима извјештајних јединица које имају исту или сличну дјелатност. У случају појаве већих одступања у односу на исти период претходне године или недоследности у подацима, провјере се врше телефонским контактима са извјештајним јединицама.

Индекси цијена у пољопривреди се рачунају на основу цијена репрезентативних пољопривредних производа који се прикупљају путем извјештаја о откупу пољопривредних производа од породичних пољопривредних газдинстава, продаји пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката и њихових дијелова и извјештаја о промету пољопривредних производа на зеленим пијацама. Просјечне цијене репрезентативних производа које се добију путем ових извјештаја се уносе у EXCEL табелу, детаљно се контролишу, а у случају недоследности у подацима, врши се провјера тачности података контактирањем извјештајних јединица.

18.5. Компилација података

Компилација података се врши за рачунање индекса цијена у пољопривреди. Подаци се прикупљају кроз три различита истраживања (извјештаја о откупу пољопривредних производа од породичних пољопривредних газдинстава, извјештај о продаји пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката и њихових дијелова и извјештаја о промету пољопривредних производа на зеленим пијацама). Просјечне цијене које се добију путем ових извјештаја се уносе у табелу, те се рачунају помоћу Laspeyр-ове формуле. Пондери који се користе приликом рачунања индекса цијена заснивају се на показатељима из економских рачуна за пољопривреду, а представљају учешће појединачног пољопривредног производа у укупној продаји пољопривредних производа на тржишту.

18.6. Прилагођавање

Подаци који се односе на статистику цијена у пољопривреди нису предмет прилагођавања.

19. Коментар